

TEUVA, PERÄLÄ, KOSKELA

VASARAKIRVESHAUTA (?)

TARK. ÄYRÄPÄÄ 1924

Uusi vasarakirveshauta Teuvalta.

Lokakuun 25 p. 1923 lunastettiin Kansallismuseoon vasarakirves, josta luettelossa on n:o: 8238 kohdalla seuraavat tiedot:

8238. Teuva.

Rouva Manda Kaislan virkatietä (Teuvan piirin nimismiehen kirje n:o 591) Kansallismuseoon pyynnöstä lähettämä ja tänne 100 mk:lla ostettu esine. Verifikaatteina m.m. yliopp. Iivari Rantalan tiedonannot löytöpaikasta. Diar. 25/10 1924.

Veneenmuotoinen vasarakirves, kaunis ja solakka kappale, tyypiltään välimuoto kotimaisen tyypin ja yksinkertaisen yleistyypin välillä. Selässä ja samoin alalappeella (melkein reikään asti teräkulmauksesta) on valinharja; reikä- ja vasarahulpiot on myös. Reikä fiillattu. Pinta jokseenkin kiiltävä. Terä jyrkkälaskuinen. Aivan ehyt. Vuorilaji keskirakeista Satakunnan olivini-diabasia, siellä täällä maasälpähajarakeita. (Ks. kuvaa alla.) 184,0, 57,5, 43,5 mm. Löyt. toukokuun 1923 lopulla Veikko Kaisla Teuvan pitäjän Perälän kylästä Koskelan talon maalta hiedanotossa metsäiseltä mäeltä, joka arvion mukaan on n. 4 - 5 m joen pintaa ja 3 m rautatietä korkeammalla, n. $1\frac{1}{2}$ km:n päässä joesta. Kun hiekkakuoppa löydön jälkeen oli n. $\frac{1}{2}$ m syvä, ei kirves liene sitä syvempää löydetty. Maa oli löytöpaikalla paikoittain punaiseksi poltettua ja oli siinä hiiltä sekä ehkä tuhkaakin. Muuta kuin vasarakirves ei siitä löytynyt.

Syyskuun 10 p. kävi allekirjoittanut virkamatkallaan löytöpaikkaa tarkastamassa. Se on n.s. Rääsyn kylätien varrella (vie Koskelasta Rääsyyn). Tie kääntyy jokseenkin luoteeseen tai pohjoisluoteeseen Teuvan-Perälän maantiestä. Löytöpaikka^{on} havumetsässä ~~on~~ tien oikealla, s.o. koillispuolella, n. $1\frac{1}{2}$ km mainitusta teiden haarauskohdasta luodetta kohden, n. 75 m:n päässä kylätiestä. Paikalla oli pieni sorakuoppa, josta saattoi päätellä, että kirves ei ole voinut löytyä enemmän kuin $\frac{1}{2}$ metrin syvyydestä. Paikalla tavattu hiili oli pintahiiltä, kulon jäljiltä. Sorakuopan ympärillä oli maa joka puolelta jonkun veran koholla, niin että näyttää siltä kuin olisi kirves löy-

tynyt keinotekoisesta sorakummusta, jonka läpimitta ^{staksetin} - (kum-
mun reuna kun oli säilynyt ehyenä - on 6 astetta ^{kelta}. Teuvan-
joen laaksosta tultaessa löytöpaikalle kohosi maa koko mat-
kan, niin että arvionin mukaan löytöpaikka on 10 metriä,
ellei enemminkin, Teuvanjoen rautatiesillan tasoa korkeammalla,
s.o. n. 60 metr. meren pintaa ylempänä.

Eräältä löytötilaisuudessa läsnä olleelta henkilöltä kuu-
lin sittemmin, että löytökohdalla oli tosiaankin ollut ma-
tala, n. 5 - 6 m laaja, 0,5 m korkea pehmeästä hiekasta
koottu kumpu, joka näytti ihmisten tekemältä. Hiekka kummus-
sa oli ollut ruskeaa ja punertavaa, mutta alempana kovaa
ja vaaleata. Vasarakirves oli löytynyt hiekkaa otettaessa
n. kummun keskivaiheilta, suunnilleen lapionpiston syvyydeltä,
sillä sitä syvemmälle ei pehmeää hietaa ollut. Sen tarkempia
löytöhavaintoja ei voitu tehdä, sillä kirves huomattiin
vasta hiekkakuormassa. Kummussa oli siellä täällä ollut
palaneita kiviä, mutta yhtenäisempää tulisijaa ei oltu huo-
mattu. Saviastiaa tai mitään muutakaan paitsi kirvestä ei
oltu löydetty. Aivan kummun vieressä on kalliopohja paikalla
näkyvissä.

Pidin jäljellä olevan kummun ^{ai} kuvauksesta tarpeellisena,
mutta määrärahojen puutteen takia olin pakotettu siitä luopu-
maan.

Paikalla kävin 10 p. syyskuuta 1924.

Aarne Ruoponen